

Наш юбілант: лінгвіста-кодифікатор доц. Педр. Василь Ябур, к. н.

Языкознаватель і педагог Василь Ябур ся народив 28. октовбра 1936 у Стаціні у бывшій Чехословакії, скінчив Высоку школу російского языка і літературы в Празі (1954 – 1958), на Універзіті Коменського в Братіславі здобыв титул доктора філософії (1969), потім тамже кандидата наук (1987) і доцента (1991). Учив на Педагогічнім інштуті в Кошицях (1961 – 1964), Педагогічній факулті в Пряшові Універзіты П. Й. Шафаріка в Кошицях (1964 – 1977), Катедри языків УПІШ в Кошицях (1977 – 1987) і на Педагогічній факулті в Нітрі (1987 – 1993). Од зачатку 90-ых років ХХ. ст. зачав ся занимати кодифікаціов русиньского літературного языка на Словакії. Быв директором Інштуту русиньского языка і културы при Русиньскій оброді в Пряшові (1994 – 1995).

Робив у пряшівській філії Штатного педагогічного інштуту в Братіславі (1995 – 1998), в тім часі склав програм навчання русиньского языка про основны школы в Пряшівській області, котрый був схвалений МШ СР і заведений до школ од 1997 року. Але іщі перед тым у 1995 році, ведно з доц. Педр. Юрієм Паньком, к. н., був главным кодифікатором русиньского языка на Словакії, святочне выголошіня якого ся одбыло 27. януара 1995 у Братіславі. Од року 1998 дондесь учить морфологію і синтаксис у сучаснім Інштуті русиньского языка і културы Пряшівської універзіты в Пряшові, котрый перешов різныма назвами. Є автором або сполуавтором многих научных публікацій і учебників русиньского языка.

З нагоды ёго приближаючого ся юбілею – 80 років од дня народжіння редакція наших новинок і їх читателі желаю науковцёви місце здоровя, родинне щастя і робочі успіхы. На многая і благая літа!

(Шыршы матеріал о нашім юбілантові принесє
чісло 5 часопису Русин.)

Православна церьков дондесь одторгнута грекокатоликів спохыбнює

10. юна 2016 у Пряшові грекокатолицька церьков ся похвалила обявлінем взаочного документу, о чім сьме писали в тогорічнім семім чілі Народных новинок і на вебів сторінці Академія русиньской културы в СР.

Документ має досвідчовати споїня з Римом, ку котрому дішло 1646 року почас тзв. Ужгородської унії. Православна церьков, од котрой ся грекокатолици одторгли, тоту унію дондесь спохыбнює. Підписаня документу 24. апріля 1646 мінімально шістьдесятьма трёма священиками, было частёв процесу споїня Мукачовской епархії, до котрой належала і територія сучасной Грекокатолицькой церькви на Словакії, ку католицькій церькви. Документ правдоподобно був допереду написаний, на місці прочитаний і притомныма священиками підписаний. Так перешли під юрисдикцію ягерьского католицького єпископа Юрая Якушіча.

Єден із православных священиків про „Konzervativny výber“ повів, же од року 1054 Запад тискав, жебы православна церьков прияла папу римского за свою главу. Єдна проба о унію была в році 1596 у Бресті. З нёй собі брали приклад і на території днешній Словакії. В 1614 році почас храмового свята в православнім монастирю в Краснім Броді (днесь окрес Міджілабірці) вірници выгнали єзуїтского єпископа Атаназа Крупецького. Тот був позваний заложыти унію Юраєм III. і на Словакію пришов з польского Пршемьсля на другетівске панство в Гуменнім.

Главнов причінов заводжованя унії міджі русиньскій православный народ в Угорську было, подля православного священика, снажіня втогдышніх землепанів завести віру міджі своїх підданных. „Тоты але од часів св. Кіріла і Мефодія утримовали выходну православну віру, котру ім они принесли з Візантії, церьковнославянський язык, юліанський календарь і выходный візантійський обряд. Їх священици были еднако підданы, як обычайны люде, і зато панове ся намагали впливати на віруючих через душпартырив.“ Феодалы так подля нёго выдумали, же кідь православны священици узнають папу римского за свою главу церькви і юрисдикчно ся му підрядять намісто православного царіградського патріархы, можуть собі заховати свій выходный обряд, богослужебный язык, календарь, а навеце будуть сполоченьскы зрівноправнены з латиньским духовенством, перестануть быти підданыма, але самы дістануть землю і слугів. Велика часть історіків твердить, же то была права причіна одходу священиків із православной церькви під юрисдикцію папы.

Далшов пробов о підписаня такой унії з Римом было снажіня Анны Якушічовой, жены Яна Другета, котра на свій замок в Ужгороді скликала православных священиків, жебы до рук ей брата, римокатолицького єпископа Юрая Якушіча склали присягу папови римскому. „З веце як 2000 православных священиків, котры в тім часі были на нашій території, на тій невеликій події взяло участь лем 63 священиків, што ся поважовало за фіаско. З той причіны ся надале робив великий тиск на далшых православных священиків у сназі пересвідчити їх на переступ з православной віры. Зато почас далшых веце як 80 років одбывали ся подобны стрічі на окремых панствах,“ підкреслює православный священик.

(Продовжіня на 2. стор.)

В Пряшові засідала робоча група МШ СР

23. септембра 2016 у Пряшові в ПКО – Чорный орел ся одбыло 2. засіданя робочой группы Міністерства школства, науки, баданя і шпорту СР, цілём якої є приправити Концепцію розвою навчання русиньского языка і културы в матерьских, основных і середніх школах. Припомьянме, же нова робочася сформовала в юні того року з ініціативы штатного таёмника міністерства школства Мгр. Петра Крайняка. Єй перше засіданя за участі міністра школства проф. Инж. Петра Плавчана, к. н., представителів Секції реґіонального школства і Одбору выховы і навчання народностных меншын МШ СР ся одбыло 11. юла 2016 в Братіславі (Позн. ред.: О нім сьме писали в тогорічнім чілі наших новинок.). В 11-членій робочій групі суть у першій ряді люде з довгорічныма практичныма скушеностями з організованя клас з навчанём русиньского языка в Пряшівскім краю і з педагогічного процесу навчання русиньского языка, літературы і културы главно в основных школах, але і на высшых ступнях освіты. На 1. засіданю за председу робочой группы був zvolenый Мгр. Марек Гай, учитель русиньского языка і директор ОШ в Радвані над Лабірцём і методік русиньского языка Методічно-педагогічного центра у Пряшові.

На основі діскузії на 1. засіданю робочой группы, было сформулованых 16 основных практичных тем і проблемів, які бы нова концепція мала охопити: 1. Приправа учителів матерьских школ, 2. „Ротуючий“ учитель, 3. Дігітальный проєкт, 4. Учебники – політика приправы і выдаваня учебників, 5. Найвызначнішы змаганя підпорваны МШ СР, 6. Финанцованя школ – нормативы, 7. Сіть школ і школьских заряджінь, 8. Методік (учитель континуальной освіты) МПЦ у Пряшові, 9. Приправа учебника реґіональной выховы про Русинів, 10. Грантовый проєкт про навчання русиньского языка, 11. Середні школы – можливість матуровати з русиньского языка, 12. Континуальне навчання учителів – реваліфікація, 13. Церьковны школы (кооперація з Грекокатолицьков і Православнов церьквами), 14. Школьскій освітній програм – модел школьского освітнёго програму з навчанём русиньского языка, 15. Документация, формулары, терминологія – двоязычна, 16. Основаня ставовской організації русиньских педагогів.

Цілём 2. засіданя робочой группы 23. 9. 2016 в Пряшові было представити первістны тезы анализы актуальной ситуації в школстві Русинів СР і запропоновати можности на рішаня проблемів. Зробив так Мгр. Марек Гай, председа робочой группы. Представлений аналітичний матеріал vznikнув на основі попередней діскузії членів робочой группы, яка проходила в часі міджі двома засіданями. Треба повісти, же іде о шырокий матеріал, і хоць суть то іщі лем тезы, але лем обговорити їх на єднім засіданю не было в силах. Хоць діскузія была конштруктивна, бо робоча група є створена з людеи, які докладно знають і розумлять проблемы і потреби навчання русиньского языка, бо нима активно жыють подакотры уж 20 років, але з оглядом на то, же концепція настолить і комплекс шпеціфічных задач в першій ряді про штатны, самосправны, але і народностны субекты, діскузія каждого пункту была шырока і часто выкликовала вопросы, на які бы мали одповідати якраз штатны (МШ СР) і самосправны органы (Пряшівскій самосправный край, сільскы уряды) як зряджователі конкретных тіпів школ. Діскузія часто резултовала до єдного основного проблему, а то финанцій, бо скоро каждый з настолених первістных пунктів новой концепції є звязаний з тым вопросом, а то ці говорити о здобываню кваліфікації будучих учителів русиньского языка формов екстерных штудій, ці о дігітальных проєктах, ці о заплачіню за роботу учителям русиньского языка, ці о політіці выдаваня учебників, ці о стимулюючих активностях на базі русиньского языка і културы, ці о финанцованю школ через становлены нормативы, ці о позиції і компетенціях методіка русиньского языка, робоче місце якого зо сістемы Методічно-педагогічного центра в Пряшові в сучасности, як сьме ся дізнали, докінця выпало.

Множество настолених проблемів у тезах, і далшы новы, які были названы в діскузії, суть громадов довгорічно нерішених проблемів у школваню Русинів у СР. Є то тема, яка має своє місце і в контексті европской легіслативы, главно Европской харты реґіональных або меншыновых языків, котру СР ся завязала реалізовати од року 2002. Выбор міністрів Рады Европы в послідніх трёх оціночных справах владі СР вытыкать, же дондесь не створила штатный орган, який бы дозерав на реалізацію харты в области русиньского школства. А тот самый проблем ся може обявити і при реалізації новой концепції в практиці. Треба додати, же дотеперь в СР про розвой русиньского языка были прияты дві концепції: 1. Концепція навчання дітей обчанів СР русиньской народности (МШ СР, 1996), 2. Концепція навчання русиньского языка як материньского на основных школах з навчанём русиньского языка (ШПУ, Братіслава-Пряшів, 1996). Про розвой навчання русиньского языка важніша є перша з них, котру МШ СР прияло іщі перед 20 роками. Нажаль, з обективных причін ся не реалізовала дослідно, і хоць не мож поперти, же в самых зачатках реалізації не принесла свої резултаты. Принесла, главно кінцём 90-х років 20. ст., коли на МШ СР в рамках Одбору реґіонального школства робила особа прямо повірена старати ся о розвой навчання русиньского языка. Але по організачных змінах на МШ СР, приближно од року 2002 аж до року 2016 шпеціально темов навчання русиньского языка ся МШ СР поступно перестало занимати і тотя тема стояла на пріферії ёго інтересу.

То значить, же Русины на Словакії по 20-ох роках зась стоять перед приправов новой, за порядком третей концепції розвою навчання русиньского языка, реалізація якої бы мала помочи оживити навчання русиньского языка в матерьских, основных і середніх школах. З оглядом на реалізацію першой концепції з року 1996 але зарівно, і правом, ся просять, ці ей не постигне судьба її попередніх двоих „сестер“, т. є. ці то не буде зась лем проєкт, реалізація котрого ся зачне і скінчить лем на папірю?! Неспорно, а то хочеме підкреслити, релевантну і високо одповідну позицію у цілім процесі мусять мати і репрезентанты русиньских організації, главно тоты, котры каждорічно од штату на свої проєкты дістануть найбішыш дотації, і хоць їх резултаты ся не промітають до двиганя інтересу о навчання русиньского языка, який є пріорітним цілём Русинів. Тоту ситуацію каждорічно критікуеме, але, нажал, выштко іде дале без змін. Може нас заставить конечно штось конкретного зробити по тім, як од септембра 2016 перестала фунговати перша русиньска основна школа в СР – в Чабинах (взникла в р. 2008)?! Або може то дакому так пасує?! Мы але пересвідчены, же штатны дотації конечно і неодкладно треба наміряти до таких проєктів, котры суть пріорітны заміряны на розвой школьскій сферы. Ная іх не буде 200, але лем 50, але мусять слідовати пріорітний ціль Русинів – розвой школства. То значить, же мусиме быти активны і мы самы, респ. екекутивны органы русиньских організації, їх представителі. В інакшій припаді нияка концепція, і хоць бы яка добра была, нас не спасить, помы тотя алармуюча ситуація нас не просвітить.

Доц. Педр. Анна ПЛІШКОВА, Пед., членка робочой группы

АНКЕТА

Studium Carpato-Ruthenorum 2016 Новы інспірації до будучности (3)

Зо згодов авторів сьме вирішили поступно публікувати в *Народних новинках* їх відповіді на поставлені вопросы і зарівно ближе представити учасників сегого річника літньої школи, які того року були з дев'ятих країн світа: зо Словакії, України, Польщі, Сербії, Болгарії, США, Канади, Аргентини і Чіни. Вопросы: 1. Мено, прізвіско, титул. 2. Рік і місто народження. 3. Народність. 4. Професія / Освіта. 5. Походження: мате русинське коріння? (Кідь ніт, то яке?) 6. Знали сьте передтым дашто о Русинах? 7. Чом сьте ся приголосили на *Studium Carpato-Ruthenorum*? 8. Є про Вас русинський язык тяжкий? 9. Як оцінюєте цілкову уровень сегого річника *Studium Carpato-Ruthenorum*? (плусы, мінусы). 10. Пасовала Вам така форма навчання? 11. Што, подля Вас, бы ся могло змінити при організованю далшых річників? (Вашы пропозиції). 12. О котры дісціпліны з карпаторусиністики бы сьте в будучности мали інтерес? 13. Як сьте были спокійны із супроводными акціями проекту? (Вашы далшы пропозиції). 14. Взали бы сьте участь на такім проєкті і в будучности?

1. Крісті АНДРУЧУК
2. 1975, Канада.
3. Канадська.
4. Магістер із французького языка і педагогіки.
5. Гей.
6. Мало ем знала о Русинах.
7. Научіти ся русинський язык.
8. Гей.
9. Вообщє было добре. Штандард був на добрій уровни.

10. Гей.
11. Рада бы ем запропонувала, жебы ся мож было учіти і на середній уровни.
12. О русинський язык.
13. Єм спокійна.
14. Можно.

1. Ненсі Едіт РУТИНА
2. 2. децембра 1972.
3. Аргентинська.
4. Антрополог.
5. Мам русинське коріння з отцёвого боку.
6. Гей, інтересую ся о Русинів, што жыють в Южній Америці.
7. Научіти ся веце о русинській етнографії.
8. Кідьже ем іспанськы говорячов, так русинський язык був

- про мене тяжкий.
9. Не знам ся высловити.
10. Воощє гей.
11. Веце годин языка, веце русинських учітелів.
12. О етнографію і язык.
13. Наісто гей.
14. Можно

1. Сандра КОЛЛІНС
2. Пеорія, Іллінойс, США.
3. Америцька.
4. Універзіта.
5. З отцёвой стороны.
6. Як ся указало, так барз мало.
7. Хотіла ем веце порозуміти історії і языку.
8. Кус.
9. Была то добра комбінація навчання, екскурзій і вольного часу.

10. Гей, главно лекції Маґочія, но і Ґая, котрый мав добрый приступ ід людём, які ся зачінають учіти русинський язык. Але не любила ем роботу в малых групах.
11. Добрі бы было мати єден вольный день до тыждня, але не в неділю. В неділю є вшытко позаперано. Жаданы бы были інформації о поужаню інтернатных електричных райбачок, а зышли бы ся і знаня о сістемі железничного і автобусового транспорту.
12. О шпєціфічнішы навчалны години етнографії і антропології, як і дізнати ся о динаміці жывота тутешніх людей, як жыють ітд.

13. Гей. Привітала бы ем відіти іщі єдну культурну памятку, главно такую, котра є споєна зо советьсков еров, але і зо змінюв жывота по 1989 році.
14. Наісто.

1. Ксінґе (Вацлав) ЖЕНІ
2. 1993.
3. Чінська.
4. Штудії на універзіті, історія Европы, славянськы штудії.
5. Ніт, чінське.
6. Перед літом досправды ніч, але потім ем був в Піттсбургу, де є центр Русинів США.
7. Хотів ем спознати і дашто ся научіти о карпаторусинських центрах в Европі.

8. В дачім гей, але ґраматика є легка.
9. Три тыждні є барз мало, штири тыждні бы было ліпше. Стрітив ем ся ту з барз мілыма людми, буду мати барз добрі спомини на вшыткых. Оцінити треба добру організацію події.
10. Гей.
11. Години літературы? Веце історії культуры, інтелектуальной історії, менше політичної історії. Веце ся замряти на сернёвіча і жебы были і години археології?
12. О передісторію або старовіча, історію культуры, як і славянську філологію.
13. Жадало ся мі веце тіпичных русинських їдел у рамках екскурзій.
14. Гей, кідь мі то мій гармоноґрам доволить.

1. Барбара ЛАМОРО
2. 1960, Баффало, Нью Йорк.
3. Америцька, німецька, русинська.
4. Бакалар, дієтолог.
5. Гей, по быбці з матетиной стороны, котра походила з Еґреша в Чехословакії, скады еміґровала до США у 1921 році.
6. Гей.
7. Росшырити свої знаня, учіти

- ся русинський язык і проґлубити сі знаня з історії австро-угорської імперії і змінях, котры настали.
8. З адекватным часом на то было то в нормі. На сереній школі ем ся два семестры учіла російський язык.
9. Думам, же была добрі напланована і вывыжена, лем перерва бы ся мі жадали по каждій годині, не по двох. Екскурзії добрі оцінюю, любили ся мі філмы, мам на них добры спомини. Любило ся мі быти главно на годинах проферора Маґочія.
10. Лекції історії гей. Лекції языка – было то тяжке учіти ся фразы без знаня ґраматіки і словной засобы. Але розумлю, бо на вшытко было лем три тыждні.
11. Выліпшіня: квартал на інтернаті, купелка. Їдло: жадало бы ся веце зеленины і овоцины.
12. О далшы лекції з языка.
13. Гей, любило ся мі на Дунацю, на Дуклянським перевалі і у Воєнським музею у Свіднику.
14. Гей.

Научна конференція

Пряшівська універзіта в Пряшові, Центр языків і культур народностных меншын, Інштут русинського языка і культуры Вас позывать на міжнародну научну конференцію **3. – 4. новембра 2016 Дінамичны процєсы в сучасній славістіці**, присвячену **80. народенинам доц. ПгДр. Василя Ябура, к. н., кодифікатора русинського літературного языка на Словакії, і 20. роковинам заложіння лекторату болгарського языка на Пряшівській універзіті.**

Тематичне заміряня конференції:

- Конфронтачна ґраматика славянських языків
- Компаративны баданя в славянських літературах
- Актуалны ворпосы словакістики, русиністики, болгарістики і україністики
- Словацька, русинська, болгарська і українська діалектологія
- Історія словацькой, русинської, болгарської і української літературы
- Шпєціфічны знакы навчання русинського і болгарського языків як чуджіх языків
- Сучасный русинський і болгарський язык
- Сучасна русинська і болгарська література
- Історія Русинів і Булгарів у шыршій контексті европской історії

Председа парламенту бы дав Русинам посланця

Председа Народной рады Словацькой републіки Андрей Данко 2-го септембра 2016-го року навщівив румунську Орадеу, де ся стрітив із румунськыма Словаками.

„Є про мене величезнов жывотнов скушеностёв быти во владі з председом партії належающей меншынї. Кідь не буде стояти коло себе Мадярь, Словак, Румун, Поляк, Чех, в рамках Европской унії не будеме значіти ніч. Єдина путь є здолати розділности і комуніковати.“ повів у Орадеї Данко.

Данко є пересвідченый о тім, же Словацька републіка має взорове одношіня ку народностным меншынам, і кідь є все што зліпшувати. Председови словацького парламенту ся любить і румунський модел, на котрый подля неґо треба памятати.

„Вісемнадцять румунських посланців є автоматично з народностных меншын. Я бы ся не бранив ани у нас, жебы холам Русины, або і іншы народностны меншыны, мали автоматично мінімально єдного посланця.“ выголосив Андрей Данко.

Припомяньме, же хоць Словацька републіка підпорує культуру народностных меншын і меншынове школство, на Словакії доднесь не є прийнятый закон о народностных меншынах ани о їх фінанцованю. Модел фінанцованя ся так може хоцьколи мініти. Пропозицію закона о народностных меншынах, в котрій є обсягнутый і модел фінанцованя ці вытворіння меншынових самосправ, выпрацовав Округлый стіл Русинів Словенська, котрый го дав до діскузії далшым народностным меншынам на Словакії. Цілём є найти політичну підпору на протиснутя такого закона в парламенті.

Председа парламенту і Словацькой народной партії од вступу до коаліції з партію MOST-HÍD змінив реторіку. Іщі у 2014-році му заваджала як партія Бєлы Бугара, так і Округлый стіл Русинів Словенська (ОСРС). Вытворіння народностных самосправ дезінтерпретовав як намагы теріторіальных автономій.

ОСРС ся діштанцовав од слов Данка, як і од того, же сполупраце із будьяков політичнов партію. Таксамо ся ОСРС діштанцовав од того, же хоче будьяку теріторіальну автономію. **Днесь Андрей Данко не має проблем з посланцями, котры бы были в парламенті лем на основі того, же бы заступали народностну меншыну, што є таксамо форма народностной самосправы.**

П. М.

Православна церьков доднесь одторгнута грекокатоликів спохыбнює

(Закінчїня з 1. стор.)

Но створена унія в рамках римокатолицькой церькви не мала просту ситуацію. Католици не хотіли акцептовати єднаке сполоченьске поставліня женатого духовенства, выходный обряд ани церьковнославянський язык. Свого першого єпископа дістали аж по 43 роках од підписаня унії в Ужгороді. В 1773 році зась пожадали Марію Терезію о переименованя церькви з уніятської на грекокатолицьку. *„Тота назва є дезорьєнтуяча, неточна аж неправдива. Хотять тым повісти, же суть то католици грецького обряду. Але слово „katholikos“*

значить в грецькїм языку „общій“, што є єден з атрибутів і православної церькви. Также, кідь говориме о римокатолицькій церькви, так ся то односить к Риму. Але, кідь говориме о грекокатолицькій церькви, можеме так спокійно назвати і православну церьков у Греції, котра але в ниякім припадї не є в унії з Римом. Кідь але тзв. „грекокатолици“ на Словакії говорять, же суть в єдности з Римом, мали бы ся правильно называти римокатолици выходного обряду.“ написав православный священник.

Ян ПАЛЬКОШ

37. семінар карпаторусиністики

Інштут русинського языка і культуры Пряшівської універзіты в Пряшові Вас позывать на **37. научный семінар карпаторусиністики**, який буде **12. октовбра (середа) 2016 о 13.00 год.** в засідалні **Consilium maius** (2. шток, ч. 328) Ректорату Пряшівської універзіты, ул. 17. новембра ч. 15.

З лекціюв на тему *„Стары і сучасны Булгары...“* у творах **Юрія Венеліна – наука і ідеологія** выступить доц. Др. Страшімір Мітков Цанов із Шуменської універзіты єпископа Конштантіна Прєславского в Шумені.

В проґрамі семінара буде презентація найновшых выдань з карпаторусиністики.

Яка буде дале організація? (ЗАСІДАВ ВИБОР РУСИНЬСКОЙ ОБРОДИ В МІДЖІЛАБІРЦЯХ.)

В пятніцу, 19. юла, в Міджілабірцях засідав вибор Русиньской оброды, на якім ся говорило о фінанчнім забезпеченю організаціі і її новинок, о засіданю інтеррегіонального вибору Русиньской оброды, як і о пропозиціі на фінанціі, які тота організація буде просити од влады Словеньской републіки в далшій році, де председа організаціі Василь ТУРОК членів вибору інформовав о засіданю Рады влады СР про народности і етнічны ґрупи.

Было конштатоване, же як Рада влады про народности, так одділіня про народности Міністерства культуры СР і сама влада підтримують роботу Русиньской оброды, што ся в дакотрых моментах, вже вказало при дотеперішніх акціях організаціі. А мож повісти, же было так сразу при першій з них – Світовім конгресі Русинів, на зоґранізованя якого были приділены грошы. Подобно то было і при організованю фестивалу культуры і шпорту, докінчованю Музея модерного уменя, а найновше – на выдаваня часопису *Русин* і *Народных новинок*. Віримо, же тота поміч была лем зачаточна, так як на зачатку є і робота самої Русиньской оброды. Але вже з плану акцій на далшій рік, який вибор РО аналізував, видно, же цілём організаціі є – поступно ся записовати до свідомости наших людей і помагати розвивати їх духовный живот. З тым цілём того РО в 1992 р. хоче зоґранізувати 12 векшых акцій при юбілеях визначных людей-будителів – наприклад, Добрянського, Духновіча, Павловича, потім акції про молодих людей, а напланована є і акція, якої співорганізатором буде і Матиця словеньска, організація, при зроді якої стояв Русин – А. Добрянський. А то є добра можливість зась зачати ведно робити дакотры акції з Матицєв словеньсков – організаціов, котра є представником народа, з яким жыєме ведно вже дакілько сторіч.

В ході засіданя выникла менша полеміка о серезнім проблемі – де буде мати своє місце Русиньска оброда в будучности. Ці зістане в Міджілабірцях, або в Пряшові. Наприклад, Михал Бицко і Александер Франко суть того погляду, же організація мати быти там, де vznikла і де мати найвеце прихылників – т. з. міджі людьми, яким мати служити. З одного боку, треба такой погляд прияти, бо, справды, каждая організація є залежна од своїх членів, а найсилніша є тогды, кідь мати і їх активну підпору. Лемже є ту іщі ай другый бік того проблему, а то – перспективы організаціі. То значить, ці Русиньска оброда мати быти лем узко регіоналнов організаціов, або мати служити Русинам із вшыткых наших регіонів. Думаючі якраз над другим аспектом проблему, одповідь, власно, уж давно маме і полеміка бы ту не мала приходити до увагы. Далше діло, з яким звязаний тот аспект проблему є професіоналізація роботи організаціі і можливість прямої конфронтаціі акцій з іншым русиньскым ці русиньско-українськым організаціями, які тыж маюць свій центр у Пряшові. Але то не значить, же кідь організація буде мати своє стабільне місце, наприклад, у Пряшові, же вшыткы засіданя мусити робити лем у Пряшові. Кідьже членами вибору РО суть люде з інших регіонів краю, місце засіданя вибору мож все мініти. Але то суть вже проблеми, о яких бы ся мало веце говорити на найближшій сеймі Русиньской оброды, а то – восени.

Із повідженю на засіданю вибору Русиньской оброды на тот час про організацію як найважніший факт плыне тото – жебы РО могла кваліфіковано робити свою роботу, мусити ся, в першій ряді, професіоналізувати, т. з. мусити ся старати мати такы кадры, які бы были способны і хотіли робити про свій народ.

А. П.

СТІЛ ДОБРОЙ ВОЛІ?!

„За короткий час, що працюю в Союзі русинів-українців ЧСФР, – повів на конгресі Русинів у Міджілабірцях першій заступця председа той організаціі Віктор Коваль, – зустрівся я з представниками Русиньской оброды, пробував знайти спільний язык із ними. Виникла думка – зоґранізувати спільну зустріч між представниками Русиньской оброды і СРУЧС. Без такої зустрічі нам не обійтись, а образливими словами ніде не дістанемось.“

Добрі повіджено, добрі і то, же наконець дахто з ведучих представників СРУЧС пішов поговорити з тима „неприятелями“, як їх выкреслєвали і дале выкреслюють панове Микола Гиряк і Мілан Бобак із СРУЧС. Добрі, же Віктор Коваль зачав діалог із Михалом Турком, Василєм Турком, Михалом Бицком, Штефаном Бунґанічом, Франтішком Крайняком. Але недобрі, як тоту бісїду з нима потім іронічно і высмішно інтерпретовав спомянутый В. Коваль, наприклад, на найближшій засіданю президії рады СРУЧС. Быв єм того свідком.

Добрі і то, же спомянута стріча представників Русиньской оброды і Союзу русинів-українців наконець 26-го априля 1991 року была. Але недобрі, як до той стрічі поставили ся ведучі СРУЧС, а якраз В. Коваль, який уж у своїм вступнім слові зачав зле: робив розлічны познамкы, каждый, хто там був, знав, же то йде на адресу представників Русиньской оброды; зачав ся справовати як учитель, котрый поучать дурньных школярів... А з такой позиціі не мож зачинати щірый діалог! А же то так было, то мож документувати хоць пару цїтатами з выступу В. Коваля:

„Декотрим з нас здається, що дії поодиноких відновлювачів переважно спрямовані на ліквідацію того, що було зроблено... Є спроби розділити наше населення на українське і русинське... В цьому випадку ті, які домагаються ідентичности, коли вживають слово „ідентіта“, це ніщо інше як словакізм, туж саму ідентичність попереають... Між нами поширено много фальшивих тез... Деякі наші заграничні друзі, не без нашої допомоги, поширили між нами тезу, що якщо населенню буде дана можливість записувати себе окремо: або українцями, або русинами, то нас буде чи не 150, або навіть 200 тисяч. Є такі письмові матеріали... І все це дехто намагається звести до мовного питання, чи би влагодити інших, скажу: „до языкового вопроса“... **Наше населення пережило русифікацію, українізацію, а чи переживе русиніфікацію, яку нам дуже хитро намагаються зав'язати. Вона, якщо до неї добре приглянутися в інтерпретаціі декотрих, мало чим відрізняється, якщо вжити чемніше слово – від асиміляціі. Я не виджу біду в тім, же наші люди почуваются русинами, трагедію виджу в тім, коли дехто з нас за всяку ціну, може, з власної волі, а може, з волі інших намагається доказувати зверх окремішність тих, які записали себе русинами, від тих, які себе записали українцями... Я особисто не виджу трагедію в тім, коли театр виступить на діалекті, правда, на діалекті, а не на якомусь інтердіалекті...“**

То были лем дакотры высловы, котры падали на голову представителів Русиньской оброды, хоць на тій сполочній стрічі, ці як то красно назвали організаторы (СРУЧС) – „Стіл доброї волі“, были представителі і інших наших організаціі: Мілан Реґула (Об'єднання українців Чехії), Михал Ричалка (Общество Александра Духновіча), Штефан Круш-

ко (політичний рух ОБРУЧ), Юрко Бача (об'єднання РУХ на Словаччині) і інші. За тима словами не было видно охоту, добру волю з боку СРУЧС, скорше то вызерало, же собі СРУЧС остатніх позвав на суд з Русиньсков обродов. А то мав быти діалог, зышли ся ту люде, як у вступнім слові повів В. Коваль, „для того, аби пояснити свої позиціі, зближувати їх і спробувати виробити спільну платформу“. Підкреслив, же „не забувайме, же лише в єдності є сила“. А дале повів: „Тому всіх вас запрошуюю до максимальної толеранціі. Керуймося тим, же якщо не погоджуємось з поглядами нашого опонента, покажім високу культуру його вислухати“.

Зась лем красны слова, котры ся розходили з ділами представителів СРУЧС, як то было в минулости много раз у єго попередників. Шкода, але функціонарі СРУЧС, видно не можуть переступити свою тїнь.

Была спроба з боку обидвох представників СРУЧС Мілана Бобака і Віктора Коваля, жебы зо сполочной стрічі „Стіл доброї волі“ не робив ся запис інших, лем їх редактора Мирослава Ілюка, жебы зо стрічі не было ніч вынесено, што ся їм не любить і што їм невыгодно. Але наконець были переголосованы, а редакторы, што там были, зостали і робили собі запис. А тепер ми не дасть, а ніхто ми ани не закаже, жебы єм свій погляд не повів, жебы єм не указав правдиву тварь ведучих представителів СРУЧС, котры, як кебы указали добру дяку. Ніт, не вказали і не можуть вказати, бо они в кождім, хто не думать, як они, не робить, як они, відать неприятеля – в Русиньській оброді, в Обществі А. Духновіча, „Обєднані українців Чехії“, ОБРУЧу, „Тарасовій Україні“, але і обєднані РУХ на Словеньску, хоць тот їм може, найближшій до сердца.

Потім выступали споминаны вердучі наших рухів, обєднань і організаціі, вшыткы выклали свою позицію, платформу, на котрій хотять дале робити. Вшыткы, окрім представителів СРУЧС. Ту ся указала їх слабость: будуть другого поучовати, напаминати, але самы не выложать свої карты – позицію, платформу. Та як потім мож зближувати свої платформи, возєдновати ся в чомусь, кідь не знати в чім?!

Председа Русиньской оброды і заступця председа Рады про народности і етнічны ґрупи СР – Василь Турок потім повів на адресу СРУЧС і єго двох притомных ведучих представителів свій погляд, же то не є „Стіл доброї волі“, але суд. Далє выложив програм Русиньской оброды, коротко і ясно, о котрім інформовав участників першого Світового конгресу Русинів у Міджілабірцях шырше. На сполочній стрічі, окрім іншого, повів:

„Русиньска оброда є організація дії, то значить, же што собі возьме, на чім ся добісїдує, то і зробить, то собі може быти істы. Основа, на котрій стоить Русиньска оброда, то є по перше: русиньска ідентичность нашего народа, по друге: русиньський язык, по третє: русиньска культура. У яких областях будеме робити, жебы сьме досягли тоты три наші основны річі? Так по перше: то організачна сфера, по друге: школство (і высокы школы), по третє: преса, по четверте: культура аматерська і професіонална, по пяте: сфера українських інштитуцій, по шесте: абсолютна деукраїнізація выходного Словеньска.“

Потім розвів конкретны цілі в кождій зо шестєх споми-

наних сфер, чім указав, же програм Русиньской оброды є ясны. То указали і вшыткы інші, окрім представителів СРУЧС. А потім ся зачала діскузія, котра але не принесла даякы выслікы. Але од першой такой стрічі ся то ани не чекало, а по спомянутім вступі ани ніхто не вірив тому. Діскутеры выступали конштруктивно, толерантно, аж на одного – Юрка Бачу, котрый ся не може збавити злой звичкы – каждого поучовати, всягды і за каждую ціну, як бы то лем єму было дано од бога. В тім маюць много сполочного з председом СРУЧС Миколом Гиряком, хоць суть неприятелями. І тот так выступать, як „український президент“.

Правдов є тото, што повів у своїм выступі член Рады про народности і етнічны ґрупи СР Іван Бицко: „**Не віджу велику перспективу, жебы у нас нашла ся сполочна платформа, докы ся ту будуть вести такы выступы, як сьме ту чули. Я бы ся міг вернути до выступів пана Коваля і пана Бачі, то два выступы, котры суть крайны. У першій была діпломатічна, хоць фалована, нота, а тот другый, пана Бачі – то приклад тупого політичного українізму. Русинам ту наметав пан Бача тільки смія, жебы сьме по тім мали одійти з той сполочной стрічі, але мы зістанеме...“**

Не мати значіння цїтовати слова Ю. Бачі, знаме го вшыткы, хто сьме з ним пришли до речі. А, чудуй ся світе, того „сручівці“ дали до комісії, котра мала приготувати офіціалне выголошєня про пресу, докінця, був „головою“ той комісії. А тота створила текст, з котрого цїтуєме:

„Учасники наради вважають потрібним, щоб ті, які вживають народну бесїду русинів, не засмічували її словакізмами та іншими чужими словами.“

То не мож одразу, на приказ, кідь за цілы роки народна бісїда была занєдбавана, а што про то зробили наші науковці, такы, як Федор Ковач ці Юко Бача?!

„А ті, які вживають українську літературну мову, остерігалися тяжких і незрозумілих населенню слів та виразів.“

Маєте правду, але чом якраз тоты, котры мали учіти народ, жебы так говорив і знав говорити, самы говорили людем многы выразы незрозумілы, барз ся орьєнтовали на Україну, на єй літературный язык, хотіли быти українськішы, як самы Українці на Україні, а не наближовали язык своему народу, нашим людем по селах. Тота критіка падає і на мою голову, бо і я так писав у „Новім житті“, бо так на научіли мої учітелі на факулті. Роки єм ся учів, жебы єм язык наближыв до своїх людей, а і так то ся не дарить на сто процент. А то не лем мій проблем.

„На цьому домовились всі учасники наради: і ті, які вважають себе русинами, і ті, які вважають себе українцями.“

Закінчіня найкрасше: выходить, же ся зышли три народности, а то ся учасници стрічі мали возєдновати. Не простіше было написати, же ся зышли Русины, та і так там были самы Русины, хоць за кого бы ся не поважовали?!

А закінчіня яке? Треба організувати сполочны стрічі, треба вести діалог, треба глядати сполочны моменты, а на тых будовати сполупрацу. Але до тых акцій треба приступати зо щірým сердцем, треба быти толерантныма. А што найголовніше: на такой сполочній стрічі, як обыв „Стіл доброї волі“, вшыткы маюць быти рівноцінныма партнерами, каждый учасник стрічі то мати розуміти, а так і робити. Увидиме, што буде в будучности, ці ся іщі зыйдуть наші люде з різних організаціі за таким сполочным столом?!

А. Зогуляк

Na tejto strane v č. 9 / 2016 „Narodnych novynok“ pod rubrikou „Кавза Сополіга“ (Kauza Sopoliga) boli uverejnené tri články autora Petra Medviďa, ktorými poukazuje na nebezpečnú aktivitu Miroslava Sopoligu a ním organizovanú „vedeckú“, neprijateľnú pre demokratickú Slovenskú republiku konferenciu, ktorá sa uskutočnila 8. – 9. apríla 2016 v SNM – Múzeu ukrajinskej kultúry v SR vo Svidníku pod názvom „Українці в історії і культурі Карпат“ (Ukrajinci v histórii a kultúre Karpát) a na ktorej boli prijaté závery, ktoré vychádzajú z protirusínskych pozícií, spochybňovania existencie samostatného rusínskeho národa a rusínskeho jazyka. Aby bolo dané slovo aj druhej strane, tak generálny riaditeľ SNM – Slovenského múzea v Bratislave Viktor Jasaň vyzval M. Sopoligu, aby zaujal svoje stanovisko, čo aj urobil 8. júla 2016. Publikujeme ho ako protistranu v plnom znení a slovenskom origináli, aby nám nik nemohol vyčítať nepresný preklad a mohol sa zároveň oboznámiť s týmto „zaujímavým“ stanoviskom:

Slovenské národné múzeum, Múzeum ukrajinskej kultúry

Centrálne 258, 089 01 Svidník
tel.: 054 2451001-7, e-mail: sekretariat-muk@snm.sk, www.snm.sk

Svidník, 8. 7. 2016

Vážený pán
PhDr. PaedDr. Viktor JASAŇ
generálny riaditeľ
Slovenského národného múzea
Vajanského nabr. 2, P. O. Box 13
810 06 Bratislava 16

Stanovisko

SNM – Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku k záverom medzinárodnej vedeckej konferencie UKRAJINCI V HISTÓRII A KULTÚRE KARPÁT

Vážený pán generálny riaditeľ,

je nám ľúto, že napriek mnohým predchádzajúcim upozorneniam, stanoviskám a žiadostiam ste poskytli priestor niekoľkým dobrodruhom – extrémnym rusínskym separatistom na provokácie a invetív, ktoré ste podivným spôsobom „riešili“ na pôde Slovenského národného múzea, a to bez našej účasti.

Je smutné, že takouto absurdnou a nezmyselnou agendou zaťažujete aj Ministerstvo kultúry SR. Naše upozornenia, že ide o snahy zlikvidovať, resp. reprofiliovať múzeum vo Svidníku, ste ignorovali a spolu so škandalóznou exrevízorkou SNM metódou intríg, obštrukcií a účelovým podryvaním autority riaditeľa útvaru ste zosnovali opozičnú separatistickú skupinku v múzeu vo Svidníku na čele s osobou, ktorá už takmer dva roky odmieta poslušnosť a netrpezlivo čaká na prisľúbenú funkciu. Žiaľ, toto nechutné dejstvo má svoju dlhú a neslávnu históriu, ktorá súvisí s deštruktívnym tzv. rusínskym hnutím, presnejšie programom deukrajinizácie. Tento program si dalo do vienka občianske združenie Rusínska obroda na Slovensku už pri svojom založení v r. 1990. Jednou z prioritných úloh programu deukrajinizácie bola aj likvidácia pamätavej inštitúcie vo Svidníku, v ktorej sa uchováva svedectvo o histórii a kultúre umelo problematizovaného etnika, ku ktorému sa vzťahujú rôzne historické a súčasné pomenovania: Rutheni, Rusíni, Rusi, Karpatorusi, Uhrorosi, Podkarpatskí Rusíni, Zakarpatskí Rusíni, Rusnáci, Lemkovia, Zakarpatskí Ukrajinci, Rusíni-Ukrajinci, Ukrajinci a pod.

Napriek obrovským škodám napáchaným na rusínsko-ukrajinskom etniku a krivdám spôsobeným kolektívou pracovníkov Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku, táto ustanovizeň si v roku 2016 pripomína svoje 60. výročie. Teda podstata „problému“ spočíva nie v záveroch konferencie, ale v samotnej existencii Múzea ukrajinskej kultúry a Ukrajincov na Slovensku vôbec. Svedčí o tom aj agresívna ukrajinoľobná reakcia hovorca neregistrovaného extrémistického zoskupenia pod názvom Okružly stól Rusínov Slovenska (OSRS) Petra Medviďa na medzinárodnú vedeckú konferenciu „Ukrajinci v histórii a kultúre Karpát“ zo dňa 16. mája 2016 na <http://www.holosy.sk/svyatainkvizicia>. Tento, v súčasnosti jeden z najagresívnejších protiukrajinských aktivistov hrubým spôsobom uráža účastníkov konferencie – významných domácich i zahraničných vedeckých pracovníkov, akademikov, profesorov, doktorov vied a pod., bezprecedentne znevažuje a zatracuje všetkých Ukrajincov. Vo svojom paškvile okrem iného píše, že vie iba o tých Ukrajincoch v Karpatoch, ktorí zabíjali nevinných ľudí. Podľa neho „Ukrajinci“ v Karpatoch, to sú Rusíni, ktorými sa zaoberali ukrajinskí vedci na konferencii“. Autor v návale zlosti, zrejme nevedomky, potvrdil jednu z podstatných téz inkriminovaných záverov konferencie, že v tomto prípade ide o jednu, t. j. pôvodom, jazykom a kultúrou totožnú a nedeliteľnú komunitu. Stačí už len dodať, že v súčasnosti aj na Ukrajine žije vyše 40 miliónov a mimo hraníc Ukrajiny okolo 20 miliónov Rusínov. Veď Rusín – to je historický názov všetkých dnešných Ukrajincov, ktorý sa traduje už od čias Kyjevskej Rusi. Pán Medviď zrejme nemá žiadnu inú agendu okrem špehovania Ukrajincov a samozrejme aj riaditeľa SNM – Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku, k čomu sa aj verejne priznáva a vystatuje, že pripravuje špeciálnu rubriku „Huncúťstva pána Sopoligu“ (viď: <http://holosy.sk/ncis-karpaty>, 13. 11. 2014). Takéto špicľovanie a cenzúru sme nezažili ani za čias hlbokkej totality. Tento človek dlhodobo a beztretno uráža nielen radových Ukrajincov a iných občanov republiky, ale aj predstaviteľov cirkvi a štátu, včítane súčasného ministra kultúry (viď: <http://www.rusyn.sk/lenin-vecne-zivy>). Jeho prejavy sú

exemplárnym príkladom extrémneho rusínskeho separatizmu. Svedectvom toho je aj jeho prezentácia na internete: „Петро Медвідь. Народжений в центрі Пряшівської Русі в Пряшові. Локалпатріот. Кавярньовый валюх, Екстерный коментатор русиньского розгласу“. (V preklade do slovenčiny: „Narodený v centre Prešovskej Rusi, v Prešove. Lokalpatriot. Kaviarský povlač – porov.: Diskusia k článku Okružly stól Rusínov Slovenska si zvolil nové vedenie (<http://pis.sk/diskusia/2805/okruhly-stol-rusinov-slovenska-si-zvolil-nove-vedenie>)).

Pán Medviď sa veľmi často odvoláva na Ústavu SR a iné zákony. Preto by si mal uvedomiť, že propagácia ideí nového štátneho, resp. administratívneho útvaru akejkoľvek Prešovskej Rusi na území Slovenskej republiky je trestná? A tak isto by si mal uvedomiť, že na Slovensku nie sú dovolené združenia, ktorých cieľom je popierať alebo obmedzovať osobné, politické alebo iné práva občanom pre ich národnosť, rasu, pôvod, politické a iné zmysľanie, podnecovať k nenávisti a neznášanlivosti z týchto dôvodov (zákon č. 83 z r. 1990 Zb.). Kto teda komu by sa mal ospravedlniť?

Pán Medviď spolu so svojimi kumpánmi s OSRS sa dlhodobo usilujú o privlastnenie si múzea vo Svidníku, lebo podľa nich je tam všetko rusínske, včítane zbierok a knižničných fondov. On je aj hlavným iniciátorom „riešenia“ záverov vedeckej konferencie vo Svidníku, ktoré sa uskutočnilo dňa 30. júna 2016 na MK SR. Podľa neho, teda tlačového hovorca OSRS, „generálny riaditeľ Slovenského národného múzea Viktor Jasaň sa od tohto dokumentu a rétoriky, ktorá hlása, že Rusíni neexistujú, na stretnutí s predstaviteľmi Rusínov dištancoval...“ (?) – <http://www.holosy.sk/pamyatnik>. Našťastie, takýto dokument neexistuje.

Pána hovorca však tento krok generálneho riaditeľa, ako je vidieť, neuspokojil. Dištancovanie sa od záverov tu podľa neho nie je až tak dôležité (!). On verejne vyzýva generálneho riaditeľa, že by sa „nemalo čakať na to, pokiaľ riaditeľ múzea vo Svidníku sám odide zo svojej funkcie na penziu, ale že by sa mal, pokiaľ sa sám nedištancuje od dokumentu z konferencie, ihneď odvolať zo svojej funkcie“. Je očividné, že pán hovorca spolu so svojimi spoluhračmi sú netrpezliví a nemôžu sa dočkať tak dlho „konštruovaných“ zmien v múzeu. Veď podobný scenár im nevyšiel ani v r. 2014 (viď Sopoliga by mal abdikovať sám, alebo by mal byť odvolaný – www.rusyn.sk-sopoliga). U uvedenom roku bol aj silný nátlak zo strany priameho nadriadeného, aby Sopoliga odstúpil na vlastnú žiadosť, lebo bude odvolaný.

Sme toho názoru, že kriminalizovanie záverov z vedeckej konferencie bolo iba zámiernkou na iniciovanie personálnych a iných zmien v SNM – Múzeu ukrajinskej kultúry vo Svidníku. Ak by sa konferencia nekonala a teda nebolo by ani jej záverov, určite by sa našiel iný dôvod. Lenže, podobne ako v r. 2014 a mnohokrát predtým, všetko sa tu zakladá na intrigách, lži, prekrúcaní faktov a demagógií.

Veď predsa ako Rusíni môžu tvrdiť, že Rusíni neexistujú? Všetci zamestnanci v múzeu vo Svidníku sú Rusíni. Sťažovatelia píše, že Rusíni sú rovnoprávni obyvatelia Slovenska, na ktorých sa vzťahuje Ústava SR, podľa ktorej každý má právo slobodne sa rozhodovať o svojej národnosti a že my údajne im v tom bránime. Opak však je pravdou. Inkriminovaná konferencia a jej závery v žiadnom prípade nespochybňujú príslušnosť k národnosti. Z našej strany nikto nikdy nikomu nebránil hlásiť sa k rusínskej národnosti. Sťažovatelia dobre vedia o tom, že Zväz Rusínov-Ukrajincov, ktorého sme členmi, pred každým sčítaním ľudu vyzýva občanov, aby si zapísali rusínsku alebo ukrajinskú národnosť. Veď sú to synonymické označenia príslušníkov toho istého etnika. V bode č. 5 Záverov... sa hovorí o „novom“, t. j. de facto neexistujúcom národe, nie národnosti. Medzi pojmami *národ*, *národnosť*, *etnická skupina*, *etnografická skupina* sú predsa zásadné rozdiely.

V bode č. 7 Záverov... sa poukazuje na prejavy dezintegrácie západoukrajinského etnického (jazykového a národného) spoločenstva, ktoré sa v posledných desaťročiach neriešili, a to v dôsledku dlhodobej proruskej politiky na Ukrajine a v súčasnosti v dôsledku ruskej agresie. A práve politický rusinizmus je integrálnou súčasťou zatiaľ (!) ideologickej hybridnej vojny Ruskej federácie proti Ukrajine. Idea prerozdeľovania hraníc v Karpatoch je mimoriadne nebezpečná a môže mať fatálne následky aj pre spoločenstvo európskych krajín, včítane Slovenska.

Rešpektovanie Ústavy SR je záväzná aj pre sťažovateľov, ktorí takisto sú povinní rešpektovať národnosť a kultúrne práva Ukrajincov na Slovensku. Ukrajinci majú právo na používanie a správnu interpretáciu svojich historických etnonymov, ku ktorým nesporné patrí aj označenie Rusín. Ukrajinci sa tohto svojho historického pomenovania nikdy nevzdajú.

Závery konferencie sú názorom popredných vedeckých kapacít zo Slovenska, Ukrajiny a iných zúčastnených krajín, ako aj radových účastníkov tohto významného a kultivovaného podujatia. Sú pravdivé a objektívne, pretože vychádzajú z dôkladných vedeckých analýz jednotlivých referujúcich.

Vedeckí pracovníci majú právo, ba je to ich morálnou povinnosťou, upozorniť širokú verejnosť na existujúce nebezpečenstvo. Žiaľ, v tomto prípade, vzhľadom na politický, a v niektorých prípadoch aj trestno-právny charakter aktivít, vedeckí pracovníci nemajú kompetencie ani prostriedky na ich riešenie. Nemá na to kompetencie ani GR SNM a úradníci na MK SR. Sú to prevažne politické otázky, riešenie ktorých prislúcha politickým a iným kompetentným orgánom.

Nie je prípustné, aby Slovenské národné múzeum v Bratislave, ako vrcholná vedecká a kultúrna inštitúcia, sa stalo živnou pôdou politického rusinizmu, primitívneho politikárčenia a intríg. Generálny riaditeľ je povinný prijať rúzne opatrenia na zamedzenie takýchto a podobných invetív voči organizácii, ktorú riadi. Riešenie problémov okolo Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku bez účasti jeho zástupcov považujeme prinajmenšom za neseriózne a kontraproduktívne.

Vážený pán generálny riaditeľ, je až tragikomické, že sa prijímajú rozhodnutia o nás bez nás, o ktorých sa dozvedáme iba z médií. Je pre nás ponižujúce, že žiadate stanovisko k veciam, o ktorých ste už rozhodli.

S pozdravom
Dr.h.c., PhDr. Miroslav SOPOLIGA, DrSc.,
riaditeľ

Prejednané a schválené na porade vedenia SNM – Múzea ukrajinskej kultúry
vo Svidníku dňa 7. 7. 2016.

НАРОДНЫ НОВИНКЫ

Выдавать Русин і Народны новинкы. Шефредактор: Мгр. Александер ЗОЗУЛЯК, языкова редакторка: ПгДр. Кветослава КОПОРОВА, ПгД., редакторка: Мгр. Зденка ЦІТРЯКОВА, Adresa: Ludové noviny, Duchnovičovo nám. 1, 081 48 Prešov, SR. Tel.: 0917 171 912, IČO: 17079748. Perištrachny čisla: ISSN 1339-5505, EV 327/08, MIČ 49 438. Vychádza 12 x ročne v náklade 1 000 kusov. Предплатне на рік € 10,- €, так исто і часопису Русин. Опубликованы погляды дописователів не мусять быти згодні з поглядами редакції.
Adresa novinok na interneti: www.rusynacademy.sk, e-mail: rusyn@stonline.sk

Realizované s finančnou podporou Úradu vlády SR – program Kultúra národnostných menšín 2016.

Rusín a Ludové noviny
Duchnovičovo nám. 1
081 48 Prešov 1
D+4

Platené v hotovosti
080 02 PREŠOV 2